

DISSERTATIO ACADEMICA

DE

PARALLELISMO
SENTENTIARUM

HEBRAICARUM

NON

VITIOSO,

C U Z U S

PARTEM PRIOREM,

Conf. Ampl. Facult. Philos. in Reg. Acad. Aboënsi,

P R Æ S I D E

LAURENTIO O.

LEFREN,

L. L. O. O. & Græc. Profess. Reg. & Ord.

Publicæ Bonorum Censuræ subijciet

JOHANNES MAGNUS JUNG,

Borea-Alandus,

In AUDITORIO MAJORI die III. Decembr. p. m.

An. R. S. MDCCLXXIV.

A B O Æ,

Typis JOHANNIS CHRISTOPHORI FRENCKELL.

V I R O

MAXIME REVERENDO ATQUE AMPLISSIMO,

D: NO J O H A N N I
G R U N E R O,

CONCIONATORI Aulico Supremo, nec non PASTORI in
Hammaland, & PRÆPOSITO Ecclesiarum per Alan-
diam, longe dignissimo, Euergeta submissa animi
veneratione ætatem suspiciendo.

Si quæ unquam beneficia grati animi tam publicam, quam privatam
testificationem postulent, TUA certe, Euergeta Optime, eam a
me postulant perpetuam, sinceram, submissam. Quoad enim mens
mea longissime respicere potest spatium præteriti temporis, & memori-
am pueritiz recordari ultimam, tot mihi propensissimi animi certissima exhi-
buiſti documenta, ut jure omnino dubitem, an ullus clienſ aut plura,
aut certiora a Patrono unquam, non dicam sperare, sed optare potu-
erit. Quidquid enim in litteris bonisque moribus profecerim, id om-
nino TUE benivolentiz, TUE indulgentiz acceptum refero. Nam
cum optimo orbatus parente nihil fere opis haberem, quo ad studia
litterarum incumberem, in TUAM me honorificentissimam recepisti do-
mum, ubi TE providente, inspiciente, incitante, ea posui fundamen-
ta, quæ in domo Parentis, si in vivis fuisset, vix ponere potuissem.
Hinc non mirum, si, quoties hæc mihi tam exoptata recorder tem-
pora, toties grati animi sensu ita afficiar, ut quibus cum verbis ex-
primam, invenire prorsus nequeam. Interea facere non possum, quin
hanc a fortuna datam occasionem publice testandi, quantum in TUO,
Euergeta Optime, sim ære, lætus arripiam. De cætero, cum facultas
paria referendi non suppetat, DEUM Optimum Maximum, dum vivo,
assiduus venerabor precibus, velit TIBI & honestissimæ TUE Familiz
tot largiri commoda, quot modus vitæ humanæ capit, post ejusque fe-
liciter emensum spatium æterna gaudia inter beatos cœlites. Sic am-
pliori animo quam stilo vovet,

MAXIME REV. atque AMPLISSIMI NOMINIS Tui

Clientis humillimus
JOHANNES MAGN. JUNG.

PRÆFATIO.

Diversarum linguarum, pro diversis utentium institutis, diversum esse Gustum, nec omnes Orbis gentes eandem honestatis rationem in loquendo servare, paucis Ostendit, viamque ad tractationem munit.

Quod, suo jam ævo, de moribus gentium observavit Vir exacti judicii, CORNELIUS NEPOS, non eadem omnibus esse honesta atque turpia, sed omnia majorum institutis judicari, id de nostro quoque seculo æque vere prædicari, constat inter omnes, qui animum vel tantilla rerum notitia imbutum e lectione Auctorum retulerunt. Quum vero omnia ea exempla, quæ laudatus modo scriptor, ad sententiam suam confirmandam adduxit, ex illis solis vivendi modis, qui in factis versantur, reperiantur desumpta, dubitari posse videtur, utrum idem verbis & orationibus, quod factis & actionibus accidat. Nos igitur sensum enunciati Nepotiani eo extendendum existimamus, ut æque loquendi atque vivendi consuetudines respiciat. Tantum enim abest, ut omne genus linguarum eandem habeat rationem virtutum orationis, ut potius quæ in aliis *polite, pudice & docte* enunciari solent, ea in aliis contra *impolite, impudice* atque

atque *indolente* efferri videantur. Quamvis in singulis fere dialectis exempla invenire liceat, quæ fidem dicto faciant, nunquam tamen res clarius elucescere poterit, quam si linguas alio sub cœlo educatas cum nostris Europæis paulo diligentius conferre velimus. *Tres* omnino fontes sunt, ex quibus cultior loquendi ratio emanat omnis, nimirum *Atria Principum*, *Conclavia Mulierum* & *Musea Eruditorum*, quorum singula ad linguam formandam multum sane adferunt adjumenti, illis *grandem*, istis *dulcem*, his *virilem* producentibus eloquentiam. Hæc vero omnia aliam in *Asia*, aliam in *Europa* gignunt loquendi consuetudinem. In Oriente, ut notum est, imperia invaluerunt *despotica*, quæ ingenia civium *servilia* reddunt, & eloquentiam quandam *parasiticam*, plus stolidæ vanitatis, quam solidæ veritatis habentem introducunt. Quam tumida & ventosa sit *lingua Aulica*, apud Orientales, vel exinde constat, quod se tum demum Principem egregie laudare putent, cum eum fingunt *penna struthionis virginis* ad Litteras scribendas utentem. Quis *Aulicorum Europæorum* hunc animadvertens tumorem, non statim sibi in mentem revocabit illud scenicum: *Risum teneatis amici!* Quamvis enim & his accidere soleat, ut *adulationis* accusari possint, læpissime tamen genere utuntur sermonis, cujus in concinnitate *dignitas*, in amœnitate *gravitas*, & in granditate *veritas* exultat. Sed, *aula* valere iussa, proximum est, ut alteram quoque venam, unde tum *lepor*, tum *pudor* orationis scaturit, oculis Lectorum subjiciamus. Hæc multo turbidiorem in *Asia*, quam in *Europa* vehit undam. *Feminae enim Asiaticæ* rarissime in conspectum virorum, nisi aut maritorum, aut dominorum veniunt, sed *Gynæceis* tanquam claustris inclusæ, obsidentibus spadonibus, assidue custodiuntur. Heic, silenorum more, *feminudæ* sine ullo rubore versantur, nec quidquam fere tam turpe visu aut auditu nostris habetur semellis, quod non illæ *verbis propriis* indicare & nominare sustineant. Nihil igitur mirum, si *viri*, quos na-

tura audaciores finxit, in publicis etiam scriptis tanta utantur *licentia verborum*, ut si quis apud nos paria auderet, is non tam perfrictæ frontis, quam turbatæ mentis postularetur. In nostris vero terris, omnia his contraria sunt. *Femine* enim *nostræ*, quemadmodum in vestitu & incessu decori sunt studiosissimæ, ita dici vix potest, quam illibatam servant *pudicitiam orationis*, ne minimum quidem verbum, quod aures audientium *offendere* possit, temere effutientes. Quid? quod non desint mulieres, quæ satis sibi non videntur honestæ, nisi hanc sibi legem præscribant, ut ne sordidiorem quidem opificem *proprio opificii nomine*, sine veniæ præfatione, adpellare sustineant. Idem suo etiam modo de *viris nostris* dicendum. Quamvis enim in servanda verborum verecundia ad excessum decori femineum non facile procedant, plerumque tamen tanto studio ad *pudicitiam oris* custodiendam incumbere solent, etiam cum inter viros versantur, ut *virgines* videri possint orientalibus, quos sæpe non pudet vel omnes lupanaris horrores oratione exponere, & soli quasi contemplandos ostendere. Hæc tanta morum discrepantia, quæ in gentibus orientem atque occidentem spectantibus solem observatur, non aliunde rectius, quam a negata vel concessa *sexuum conversatione* derivanda videtur. Quam aptam enim limam tum abradendæ *rusticitatis*, tum inducendæ *civilitatis* morum *mutua commercia* hominum *utriusque sexus* in Europa exhibeant, vel eorum discitur exemplis, quibus noverca fortuna tam commodum comendi eloquii instrumentum, saltem ex parte denegavit, quippe quorum omnes vitæ partes aliquid *rustici* & *impoliti* proderent solent, quantacunque demum diligentia ad id incumbant, ut hanc vitæ elegantiam adquirant. Hoc vitii genus *viris* potissimum *doctis* adfricari solet, qui cum *museis* & *pulpitis* more concharum pertinacius adherere consueverint, rarius occasionem habent frequentandi *scholas civilitatis*, quas *elegantior sexus* in urbibus præfer-
tim

tim maioribus passim sine publicis impensis & erigere & aperire amat. Eo autem plus proficiunt qui femineis inter sunt Collegiis, quod hæc Magistræ artem sine arte doceant, nec tam operosis *disputationibus*, quam amœnis *confabulationibus* erudiant auditores, poliantque. Opportune admodum in mentionem *doctorum* hominum incidimus. Hæc enim nos ad institutum propius promovebit. De *viris* igitur *doctis* hoc unum observasse juvabit, adeo inter se interdum de *virtutibus* elegantioris *orationis* dissentire *Europæos* & *Asiaticos* eloquentiæ Magistros; ut quod illis *indoctum*, *ineptum* & *odiosum* sit, id his contra *doctum*, *idoneum* & *expetendum* videatur. Est genus orationis, quod in *crebris* consistit *repetitionibus* sententiarum, partim iisdem verbis, partim aliis significatione vicinis expressarum. Hoc in scholis nostris *Tautologia* nomine venire solet, & usque adeo a Magistris est infamatum, ut qui se cæteris doctiores videri volunt tirones, ii quoties vel unum verbum in oratione repetitum audiunt, illico *vitiosam* clamitent *Tautologiam*, ex eaque tam infaustum atque nefandum faciant monstrum, ut ad solum nomen haud aliter ac mulierculæ, viso spectro, exhorrescant, nescientes, vanam duntaxat umbram esse, quæ sibi tantum terroris incutiat. Hinc multis tam delicati fastidii nascitur gustus, ut optimæ orationes Sacræ illo solo nomine, iis nauseam moveant, quod, divinis ex literis depromptæ, colorem quendam originale ex ipsis traxerint fontibus, quorum liquore si penitus imbutum adtulissent animum, aliud plane sensuri essent. Tantum vero abest, ut hoc modo affectum sit palatum hominum, qui *orientem* incolunt, ut hi potius alium plane sensum habere videantur. Simul enim ac *Tautologia*, quæ Europæis tam informis & infamis habetur, mare trajecit Mediterraneum, & ad prima Palæstinæ littora adpulit, ex turpissima *lamia* venustissima fit *nympha*, quam omne scriptorum genus, sacrum, profanum, historicum, oratori-

torium, maximeque poeticum non modo reverenter excipit, sed, pene dixerim, adorat, nihil *politius*, nihil *nitidius*, nihil *elegantius* putans, quam quod hujus acceptum ferat luminibus. Hoc nobis ansam præbuit, pro modolo ingenii atque judicii, quod nobis contigit, de *Parallelismo Sententiarum* Hebrææ lingue usitato paulo uberiores adornandi disputationem, quæ si tibi, Lector Benevole, non penitus displicuerit, habebimus, de quo nobis in sinu gratulari possimus.

§. I.

Parallelismum Sententiarum definit, dividit, variasque ejus species idoneis exemplis illustrat.

Quum in omni scriptionis genere id ante omnia agendum sit, ut quid sibi velit id, de quo disputetur, distincte intelligatur ab omnibus, quibus scriptum volupe fuerit legere, vitio nobis omnino verti posset, si *definitionem Parallelismi*, de quo hic agendum est, penitus præterire vellemus. Eam igitur prius tradere, quam ad ipsam progrediamur tractationem, merito constituimus. Interea, ut rem ipsam eo melius percipiamus, *originem & notionem* vocis grammaticam verbo tetigisse juvabit. Nomen Parallelismus ex Græco *παράλληλισμός* formatum, originem ducit a *παρά* & *ἀλλήλων*, quæ quidem posterior vox *reciprocum influxum*, vel *mutuum certe respectum* plurium ad se invicem involvit. Hinc *παράλληλισμός*, vi indolis nominum in *us* exeuntium, *statum* notat earum rerum, quæ *parallele dici solent*. Vox vero *parallelus*, e Schola *Mathematicorum* mutuo sumpta, proprie de *lineis* atque *planis* dicitur, cum

ita ducuntur vel ponuntur, ut nulla unquam sectio locum habere possit, quamvis in utramque partem in infinitum producere liceret atque extendere. Hoc igitur loco *Parallelismus statum dicit sententiarum, quæ parallelæ sunt.* Tota igitur quaestio huc redit, quid sit *sententia alteri parallela*? Nostro igitur iudicio ad sensum utriusque referri potissimum debet mutuus ille respectus, quem origo vocis insinuat, adeo ut *sententiæ tum quidem parallelæ dicantur, cum plurium idem est sensus.* Propositiones æquipollentes Logicis audiunt, qualium plura sunt genera, quam quæ hic recensere permittit ratio instituti. Hoc nihilominus observandum, duarum sententiarum nunc *singula verba* unius singulis verbis alterius ita respondere, ut idem sit sensus utriusque, nunc *verba conjunctim sumpta* unius verbis conjunctim sumptis alterius æquipollent. Prius Parallelismi genus *verbale*, posterius *reale* vocari potest. Est & ubi utrumque genus concurret, adeo ut sententiæ *Parallelæ* partim ex *verbis*, partim ex *formulis* idem significantibus conflatae reperiantur. Hoc genus *mixtum* dici poterit. Nec hoc prætereundum, in illo Parallelismi genere, quod verbale adpellavimus, nunc *eadem plane verba* repeti, nunc *verba* quidem *diversa*, sed *eundem* fundentia *sensum* sibi invicem respondere. Plures vel divisiones, vel subdivisiones, quas forte rei natura admitteret, hic nihil adinet expromere. Proximum igitur nunc est, ut adducta parallelismi genera uno alterove idoneo illustremus exemplo, ut ne iis quidem Lectoribus, quorum fa-

cultas percipiendi meditationes paulo abstractiores nondum maturuit, obscura scripisse videamur. Sic *exemplum Parallelismi verbalis* suppeditat ille Salomonis: Prov. 11: 20.

— תלך כדרך טובים *Ambulabis per viam bonorum;*
 ארחות צדיקים תשמר *Et semitas justorum servabis.*

Huic similes sunt, qui in proximis leguntur he-mistichiiis, nimirum

ו. 21. ישרים ישכנו ארץ *Recti habitabunt in terra; Et*
 ותמימים יותרו בה *integri superstites erunt in ea.*

ו. 22. רשעים מארץ יכרתו *Injusti vero de terra succidentur;*
 ובגרים יסחר ממנה *& in vasa erudicentur ex ea.*

Exempla vero *Parallelismi realis*, si quis desideraverit, is ea invenire poterit capite quarto ejusdem libri commatibus 18 & 19.

ו. 18. וארח צדיקים כאור נגה *Semita justorum instar splendide lucis est; Successive illuminat,*
 הולך ואור עד — נכון היום *donec firmatus fuerit dies.*

ו. 19. דרך רשעים כאפלה *Via injustorum est instar caliginis;*
 לא ידעו במה יכשלו *Nesciunt in quid impingant.*

Ad genus *Parallelismi mixtum* progredi jam animus esset, nisi illud partim ex his exemplis, quæ jam breviter adducta sunt, intelligeretur, partim ex aliis quæ in sequentibus, alio scopo, adducenda venient, desumi posset.

§. II.

De origine moris condendi carmina, in iisque adhibendi ornamenta, quæ Parallelismo sententiarum insunt, modeste disquirat.

Prius vero quam ad ea transeamus momenta, quæ ad indolem Parallelismi sententiarum, de quo hic disputamus, propius cognoscendam & distinctius depromendam spectant; paucis attingenda videtur quæstio de prima origine moris carmina condendi, in iisque adhibendi ornatum eloquentiæ, quem *Parallelismus* sententiarum adfert. Quum vero Historia Litteraria ultimorum temporum partim nulla, partim manca sit, partim spissis tenebris involuta jaceat, ipsi nimis nos confidentiæ reos perageremus, si hujus quidem quæstionis plenam & certam promitteremus discussionem. Quidquid enim de hac re *confidenter adfirmare* possumus, id omne huc fere redit, *valde antiquum* esse institutum, nec a veritate penitus abhorrere, si illud non tempora modo Mosaica antevertere, sed longe etiam altius adscendere & illam ipsam attingere ætatem, quæ cum cæteris scientiis, tum arti Musicæ prima initia dedit. Ad quod fastigium ars poëtica ante exitum Ifraëliitarum ex Ægypto adscenderit, satis nos discrete docet egregium *Poëma Jobæum*, quo nescio an ulum hoc genere ornamentorum aut locupletius, aut magnificentius nobis cana reliquerit antiquitas. Quæ hoc Poëmate antiquiora sunt specimina Poëseos, ea oppido pauca esse fatemur. Interim tamen nulla esse, nos credere vetat Historia Mosaica, quæ passim
lati.

lacinias ex antiquissimis *Poëtarum in monumentis* desumptas sibi que attextas ostentat, easque tales, ut Parallelis fulgeant illustrissimis, quorum hinc concinnitas, illinc nervositas, utrinque amœnitas optimis recentioribus dubiam reddit palmam. Quod si vero quis a nobis quærere velit, quænam præcise causa haberi debeat, cur disticha inprimis, eaque parallela, prisca eloquentiæ patribus placuerint, nihil quidem responsionis loco adferre valemus, quod adeo invictæ atque immotæ sit certitudinis, ut omnem oppositi formidinem penitus excludat. Nihilo tamen minus aliquam rei causam dari, certum est. Et quamvis hanc, quæ a nobis proponitur in *conjecturis* ponendam esse non eamus inficias, hæc tamen conjectura nobis adeo *probabilis* visa est, ut eam hoc loco exponere non vereamur, certiore a doctioribus, si quam adtulerint, ambabus manibus, nostra valere iussa, amplexuri. Sic vero calculos subduximus. Est homini natura insitum interna animi sensa externis quibusdam *signis* prodere. Communes animi interpretes sunt *risus & fletus*, quorum ille *letitiam*, hic *tristitiam* foris prodit. Quoties vero hi affectus paulo vehementiores existunt, toties aut exclamationibus & subsultibus, aut ejulationibus & planctibus indulgere solemus. Cumque cantus nihil aliud esse videatur, quam *clamor* quidam *modulatus*, eo facilius in *modulos & rythmos* incidere potuerunt primi mortaliū, quod non tantum natura in eos propendebant, sed aves etiam præcinentes exemploque instituentes quotidie audiebant. A primis igitur initiis

B

humana

humanæ societatis cantatum fuit. Quum vero natura masculis crassiolem, *femelis* vero graciliorem tribuerit vocem, statim initio observatum fuisse intelligitur, alium cantum *solis masculinis*, alium *solis femininis* ex vocibus oriturum. Ex quo igitur semel institutum fuit experimentum, statim didicerunt, gratiorem fore cantionem, si hunc in modum institueretur, ut masculinæ & femininæ *seorsim exaudirentur* voces. Atque hinc, nostro quidem iudicio, est verisimillima canentes in certos choros dividendi ratio atque origo. Inventis vero *choris*, non diu defuerunt, qui *modos carminum* choris adcommo-
 tos invenirent. Atque ita sponte in *Parallelismos sententiarum* incidisse videntur priscorum carminum auctores. Utrum vero cantilenas antea usitatas *novis strophis intercalarint*, an vero hoc artificium ad illa tantum carmina quæ, postmodum pangerentur, adhibuerint, nobis quidem non liquet. Nec multum interest novisse, utrum hoc, an illud certus affirmari debeat, cum res ipsa, de qua quæritur, eodem fere recidat. Ipsa vero Parallelismorum conficiendorum ratio, ut cætera omnia, *initio rudior* fuisse videtur, & successu demum temporis ad illud adscendisse fastigium, in quo *cantica Hebræa*, quæ sacra conservarunt volumina, etiamnum conspiciuntur. Interim tamen non temere negandum, quominus prima quoque specimina optimis ingeniis satis feliciter succedere potuerint, præsertim cum *nasci*, non *fieri* soleant *Poëta*, & insitus *ingenii* stimulus id sæpe præstet, quod neque *præceptis*, neque *exercitiis* effici possit.

§. III.

Idem argumentum ulterius persequitur, allatamque de origine Parallelismorum conjecturam variis ex vestigiis, quæ in Sacris Litteris, aliisque antiquis scriptis comparent, adhuc firmitus adstruere satagit.

Ne vero in quæstione facti versantes puris pugnemus argumentis *a priori*, uti dici solent, desumtis, quæ non tam *actualem*, quam *possibilem* rei existentiam evincunt, nunc ulterius progredi volumus, quo decet studio investigantes, num quæ invenire liceat vel *apta facta*, vel idonea *testimonia* historica, ex quibus nostra conjectura adhuc firmitus adstrui possit, evincique. In eo igitur nunc opera nostra versabitur, ut ex *Sacris Litteris*, aliisque *idoneis scriptis* varia colligamus *vestigia*, ex quibus probari possit, vel Sacros *hymnos* vel carmina *heroica* alternis choris olim decantata fuisse, altero ipsum cantum seu versum *principalem* præcinente, altero versum *intercalarem* subjungente. Primum quidem hujusmodi morem canendi exinde haud obscure probari posse, existimamus, quod ipsum *Hebræum verbum canendi* ענה, cujus famosa significatio in *responsione* frequentatur, ad cantum adplicari non potuisset, nisi modus canendi *amabeus*, seu qui in *præcinendo* & *respondendo* consistit, tum obtinuisset, cum ענה *canere* significare inciperet. Ne igitur quis hunc novellum existimet significatum, monere liceat eandem quoque notionem in verbo *Arabico*, quod *Hebræo* respondet, dudum obtinuisse, hodieque obtinere. Hinc magna fit significatio, morem al-

ternis canendi choris ad minimum ad tempora ABRAHAMI adfurgere, quippe cujus lingua aetate de-
 mum filiorum, vel posteriorum, in eas abire coepit
dialectos, quas *Hebraicam* & *Arabicam* dicunt. Ne-
 que enim credibile est, duos Abrahami filios, ISA-
 CUM, ex quo *Judaei*, & ISMAELEM, ex quo *Ara-
 bes* genus ducunt, in domo paterna duas diversas di-
 didisse dialectos. Quod si vero quis urgeat, ante
 secessum ISMAELIS in Arabiam, sedes ibi habuisse
Jochtanidas, eoque nomine dialectum Arabicam He-
 breae multo antiquiorem esse, eo minus repugnare
 volumus, quo certius constat, morem alterna ca-
 nendi, hac hypothese adsumta, usque ad tempora
 JOCHTANIS adfurgere. Præterea, si, quod veri est
 simillimum, lingua Cananea locutum fuisse ABRA-
 HAMUM, agnoscas, necesse est, ut eundem morem
 adhuc altius repetamus, ad nepotem Noachi CA-
 NAANEM referentes. Nihil igitur ob stare videtur,
 quominus continuo regrediamur primum ad NOA-
 CHUM & deinde per genealogias antediluvianas
 donec ad SETHUM ipsumque ADAMUM perve-
 niamus. Sed, ut diximus, valde obscura multum-
 que impedita est quaestio, quæ de *origine* hujus mo-
 ris instituitur. Tempore SETHI duas novimus ex-
 titisse *factiones* generis humani, alteram *Setbitarum*,
 quos DIVINOS, alteram *Cainitarum*, quos HUMA-
 NOS olim adpellatos fuisse, ex monumentis discimus
 Mosaicis. Quemadmodum vero illi ideo *divini* ad-
 pellabantur, quod cultum divinum retinebant, ei-
 que & linguis & animis invigilabant, ita hi con-

tra *humani* vocabantur, non quod morum elegan-
tiæ operam dabant, quam nunc vox humanitatis
designat, sed quod *homines mere naturales* erant, pu-
ris puris naturæ instinctibus obsequentes, abnegato,
saltem neglecto *Numine*, ejusque cultu, quippe cui
nec externe, nec interne erant additi, vitiis adeo
obrutj, ut feris animalibus, quam veris hominibus
essent similiores. Interea quam operam *Sethitæ hy-*
mnis laudibusque *Divinis* tribuebant, eam *Cainitæ*
cantilenis impendebant *Heroicis*, quibus fortia suorum
facinora celebrabant, ad eundem fere modum, quo
prisci *Gotbi* carmine posteritati commendari solebant
quidquid a suis regibus, principibus, heroibus for-
titer gestum fuerat. Egregium quoddam fragmen-
tum vetustæ ejusmodi cantilenæ in *familia Cainiti-*
ca olim celebratæ ipse conservavit *Moses*, Gen. IV:
23. ubi **LAMECHUS** *bigamus* gemino hoc disticho
uxores, *Adam* atque *Zillam*, alloquens introducitur:

<p>עדה וצלה שמען קולו נשי למך האזנה אמרתי כי איש הרגתי לפשעי וילד לחברתי.</p>	<p><i>Ada & Zilla audite vocem</i> <i>meam; Uxores Lamechi audite</i> <i>sermonem meum: Quod occidi</i> <i>virum in vulnus meum; Et</i> <i>puerum in ulcus meum.</i></p>
---	--

Hæc disticha ideo hoc loco præterire no-
luimus, quod manifesto sunt documento, an-
tiquis quoque *Cainitis* usitatos fuisse Paralleli-
smos sententiarum, eosque tales, ut eandem ha-
beant rationem, quam habuisse concipiuntur *hy-*
mnis, quos pii alternis choris cecinerunt. Quam-

vis vero hic mos pangendi & cantandi carmina ab illo inde tempore invaluisse videatur, quo Cainitæ in familia Adamitica adhuc hærebant, idque vero admodum simile videatur, hoc tamen absolute necessarium non est, cum ipsi Caini posterī in hoc artificium sine ullo antiquiorum exemplo incidere potuerint, ad eundem modum, quo hi varia instrumenta Musica suapte ingenio excogitasse leguntur. v. 21.

S. D. G.

